

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין ל.)

מערכת: 073-249-0403
m@sdaf.co.il

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליץ
438-9

מסכת מנחות

פרק ראשון - כל המנחות

מנחות דף ב'. יום ג' פרשת וארא - כ"ד טבת תשפ"ו

דף ב' - ע"א

משנה. כל המנחות שנקמצו שלא לשמם - כשירות, רק שלא עלו לבעלים לשם חובה, חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות, שאם קמץ שלא לשמה, או נתן בכלי והלך והקטיר שלא לשמה, או לשמה ושלא לשמה - כגון לשם מנחת חוטא ולמנחת נדבה, או שלא לשמה ולשמה - כגון לשם מנחת נדבה ולמנחת חוטא - פסולות.

ולמה שנינו 'אלא' שלא עלו לבעלים לשם חובה? ? לומר שהמנחה בקדושתה ואסור לשנותה, וכמו הדין שאמר רבא לעניין עולה ששחטה שלא לשמה, שאסור לזרוק דמה שלא לשמה. מסברא - כי למה יוסיף לשנות בה לאחר שכבר עבר ושינה. מהכתוב - שנאמר 'מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת לה' אלהיך נדבה', והלא נדר הוא? רק אם כמו שנדרת עשית - יהא נדר, ואם לא - יהא נדבה ועדיין אסור לשנותה.

דף ב' - ע"ב

רבי שמעון חולק וסובר: כל המנחות שנקמצו שלא לשמם כשירות ועלו לבעלים לשם חובה - שאין מנחות דומה לזבחים, שהרי הקומץ מנחת חובה לשם מרחשת - מעשיה מוכיחים עליה לשם מחבת, הקומץ מנחת חריבה לשם בלולה מעשיה מוכיחים עליה לשם חריבה, אבל בזבחים - שחטיה וזריקה וקבלה אחת לכולם.

דברי רבי שמעון סותרים זה את זה - שדורש לשון הנאמר לעניין מנחה 'קדש קדשים היא כחטאת וכאשם', יש מהם כחטאת ויש מהם כאשם, מנחת חוטא - היא כחטאת, לכן קימצה שלא לשמה פסולה כחטאת. מנחת נדבה - היא כאשם, לכן קימצה שלא לשמה כשירה. ומשמע שדינה כאשם שכשירה ואינה מרצה.

ונחלקו אמוראים ליישב הסתירה:

לרבה בשינוי קודש כשר ומרצה - שהרי מעשיה מוכיחים. בשינוי בעלים כשר ואין מרצה - משום שאין מעשיה מוכיחים, והיא סברא, ורבי שמעון דורש טעמא דקרא, שמחשבה שאינה ניכרת פסלה התורה, ומחשבה ניכרת לא פסלה. (תירוצי רבא ורבא אשי יתבאר בדף ג' - ע"ב).

הנאמר במשנה ששינוי קודש במנחה כשר ואינו מרצה - לרב אשי: אפשר ליישב כרבי שמעון, שלא הכשיר רק אם לא הזכיר שם המנחה - כגון שאמר מחבת לשם מרחשת, אבל אמר מנחת מחבת לשם מרחשת - אינו מרצה. **לרבה ורבא:** אינה כרבי שמעון.

עולת עוף שמלקה למעלה משום חטאת העוף - אין אומרים (לרבי שמעון) שתרצה שהרי מעשיה מוכיחים עליה שהיא עולת העוף, שאם היא חטאת העוף היה עושה אותה למטה, שהרי גם חטאת העוף מולקים למעלה, שמליקה בכל מקום במזבח כשירה.

עולת עוף שמיצה דמה למעלה לשם חטאת העוף - אין אומרים (לרבי שמעון) שתרצה שהרי מעשיה מוכיחים עליה שהיא עולת העוף, שאם היא חטאת העוף היה מזה למטה, שאנו תולים לומר שהוא מיצוי שלאחר הזאה, והרי מיצוי כשר בכל מקום במזבח.

מנחות דף ג'. יום ד' פרשת וארא - כ"ה טבת תשפ"ו

יום זה הוקדש בסיכומי דף היומי 'מחודדים' לעילוי נשמת ר' יוסף חיים בלאו ז"ל בן ר' אהרן אליעזר ז"ל נלב"ע כ"ה טבת תשע"ה

ת"נ צ"ב ה'

הונצח ע"י בנו ידידת אהרן אליעזר בלאו ה"ו

דף ג' - ע"א

חטאת עוף שהיזה דמה למטה לשם עולת העוף - לשיטת רבי שמעון (לרבה) כשירה, משום שמעשיה מוכיחים עליה שהיא חטאת העוף, שאם היא עולת העוף היה מזה למעלה ועושה מיצוי.

קדשי קדשים ששחטם בצפון לשם קדשים קלים - אין אומרים (לרבי שמעון) שתרצה משום שמעשיהם מוכיחים עליהם שהם קדשי קדשים, שאם הם קדשים קלים היה שוחטם בדרום, שהרי קדשים קלים כשרים גם בצפון, ששחטתם בכל מקום בעזרה.

לתרומות והנצחות 'נדרים פלוס' ע"ש מחודדים

דבר המערכת

"למען שייתי אותותי אלה בקרבן"

כתבו הספרים הקדושים בשם הזוהר הקדוש שעניין גלות מצרים הוא שהדיבור היה בגלות, עוד כתבו הספרים בשם האריז"ל שעניין גלות מצרים הוא שהדעת היה בגלות, ושניהם אחד הם, שבמצרים מרוב טומאה וקושי שיעבוד היה הדעת האמיתי נסתר, אבל בגאולת מצרים נתגלה הדעת האמיתי ויצאה הדעת מהגלות עד שבאה לביטוי בדיבור, אבל כל זמן שאי אפשר להביא הדעת לידי דיבור סימן הוא שעדיין הדעת בגלות, וכמאמר העולם - כשחסר בהסברה חסר בהבנה.

וביותר מבואר העניין בספר מאור עיניים (פרשת בא) על פי המבואר בזוהר הקדוש: 'ועבידו מצרים את בני ישראל בחומר' - דא קל וחומר, 'ובלבנים' - דא ליבון הלכתא וכו', רצונו לומר שבגלות וביעבוד מצרים הוציאו דעת התורה מהגלות, וזהו 'למען שייתי אותותי אלה בקרבן' - שצריך להוציא אותיות התורה מהגלות. ועל פי זה מבואר המשך הפסוק 'למען תספר' - להוציא דעת התורה מהגלות עד בחינת דיבור - 'ושנתם לבניך' - מחודדים בפ"ך.

גלות מצרים - הוא אי בהירות התורה, גאולת מצרים - היא התגלות התורה, סדר הגאולה הוא - ויעבידו בני ישראל בפה-רץ, להכניס דברי תורה בתוכו בהסברה, לעבוד ולהבין הקל וחומר וללבן לאסוקי שמעתתא - עד למען שייתי אותיות התורה בקרבן שיהיה חלק ממנו ולהתעצם בהם (כדברי הב"ח באור"ח סימן מ"ז) עד שיהא הדיבור בבהירות.

השם יתברך גילה והתנה למשה רבינו בתחילת ההתגלות אליו 'בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה' - וזה קבלת ולימוד התורה, ובתנאי מותנה שיהא דרך עבודה - עמילות, עמילות מהו? אמרו חז"ל (סנהדרין דף צ"ט): עמילות הפה בתורה, להוציא לסכם לימודו בבהירות.

משה רבינו אמר להשם יתברך בתחילת ההתגלות שהוא כבוד פה ולשון - הדיבור היה בגלות. ובחודש שבט נאמר 'הואיל משה באר את התורה הזאת' - דיבורי התורה יצאו מגלות, ופירש לישראל בשבעים לשון, בחודש שבט בתקופת שובבי"ם אפשר להוציא הדיבור של התורה מגלות.

למען תהיה תורת ה' בפ"ך כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים

קדשים קלים ששחטן בדרום לשם קדשי קדשים - אין אומרים (לרבי שמעון) שתרצה משום שמעשיהם מוכיחים שהם קדשים קלים, שאם הם קדשי קדשים היה שוחטם בצפון, שאפשר שהם קדשי קדשים ועבר ושחטם בדרום. אבל במנחה אם נדר מרחשת והביא במחבת, הרי היא מחבת. וגם אם אמר זו להביא במחבת והביא במרחשת, לרבי שמעון יצא ידי נדרו, שמה שקבע להביאה בכלי מסוים אינה כלום.

האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת, במרחשת והביא במחבת - מה שהביא הביא, וידי נדרו לא יצא, לרבי שמעון: יצא. אם אמר 'זו להביא במחבת' והביא במרחשת, במרחשת והביא במחבת - לחכמים: פסולה, לרבי שמעון: כשירה ויצא ידי נדרו.

מנחות דף ה' יום ו' פרשת וארא - כ"ו טבת תשפ"ו

דף ה' - ע"א

מנחת העומר שקמצה שלא לשמה - כשירה, לשיטת רבי שמעון בן לוי, ושייריה אינם נאכלים עד שתביא מנחת העומר אחרת ויתיר. ואין בה משום 'ממשקה ישראל', שסובר ריש לקיש האיר המזרח מתיר החדש גם בזמן שבית המקדש קיים.

יש בעופות שאין במנחות: א. שהעופות בא נבדבת שנים, ולא במנחות, משום שנאמר בה 'נפש'.
ב. בא מחוסרי כפרה, כגון זב וזבה ויולדת ומצורע. ג. והותרו מכלל איסור בקודש, שהמליקה אסורה להדיאו. **יש במנחות שאין בעופות:** שהמנחות טעונות כלי, ותנופה, והגשה, ויש בציבור כביחיד.

הקדים מתן שמן של מצורע למתן דם - ימלא שמן ויחזור ויתן שמן אחר מתן דם. **הקדים מתן בהונות למתן שבע** - ימלא שמן ויחזור ויתן מתן בהונות לאחר מתן שבע. וגם אם נאמר 'שאין מחוסר זמן לבו ביום', הסדר בהלכות מצורע מעכב, שנאמר 'זאת תהיה תורת המצורע' בהוייתה תהא.

הקדים חטאת של מצורע לאשם - לא יהיה אחר ממרס בדמה, רק תעובר צורתה ותצא לבית השריפה. ולא משום 'היה' שנאמר בהלכות מצורע, שהשחיטה אינה עבודה, אלא משום שיש מחוסר זמן לבו ביום.

דף ה' - ע"ב

מנחת בכורים ובהמה קודם לעומר - אין מביאים קודם לעומר, ואם הביא פסול. **לריש לקיש:** דווקא אם הביא ב"ד או ט"ו, אבל אם הביא בט"ז, גם קודם לעומר כשר, שהרי האיר המזרח מתיר גם בזמן שבית המקדש קיים. וקודם לשתי הלחם לא יביא, ואם הביא כשר.

מנחת העומר שקימצה שלא לשמה: לרבא - כשירה, ושייריה נאכלים, ואינה צריכה מנחת העומר אחרת להתיר, שאין מחשבה מועלת רק במי שראוי לעבודה, ולא בכהן בעל מום. ורק בדבר הראוי לעבודה, ולא במנחת שעורים של העומר שאינה ראויה רק לעבודה זו ולא למנחה אחרת. ורק במקום הראוי לעבודה, ולא אם נפגם המזבח.

מן הבקר בא למעט שאין מקריבים את הטרפה. ואין ללמוד בקל וחומר מבעל מום שמותרת להדיאו ואסורה לגבוה, טריפה שאסורה להדיאו אין דין שאסורה לגבוה, שהרי חלב ודם יוכיחו שאסורים להדיאו ומותרים לגבוה. ואם תאמר מה לחלב ודם שבאים מכלל היתר, תאמר בטרפה שכולה אסורה, מליקה תוכיח שכולה איסור ואסורה להדיאו ומותרת לגבוה. ואם תדחה מה למליקה שכן קדושתה אסורת, עדיין יש להשיב על כך. (למסקנת הגמרא להלן דף ו' ע"א מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבים כקרב, ואם תאמר יוצא דופן יוכיח, מה ליוצא דופן שאינו קדוש בבכורה, ומשניהם יחד בצד השוה, יש להשיב מה לצד השוה שכן מומם ניכר, תאמר בטרפה שאין מומה ניכר). ומשום כך צריך 'מן הבקר' להוציא את הטרפה.

מנחות דף ו' יום שבת קודש פרשת וארא - כ"ח טבת תשפ"ו

דף ו' - ע"א

משלשה מקומות למדנו שאין מקריבים טריפה: א. 'מן הבקר', ב. 'ממשקה ישראל', מן המותר לישראל. ג. מ'כל אשר יעבור תחת השבט', פרט לטריפה שאינה עוברת. וממשקה ישראל לא הייתי ממעט רק טריפה שדומה לערלה וכלאי הכרם שלא היתה לה שעת הכושר, לכך נאמר כל אשר יעבור, ועדיין הייתי ממעט רק אם נטרפה ולבסוף הקדישה, אבל אם הקדישה ולבסוף נטרפה לא, כיון שבשעת הקדישה היתה ראויה, לכך נאמר מן הבקר.

משנה. אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות שקמצים: זר, אונן, טבול יום, מחוסר בגדים, מחוסר כיפורים, שלא רחץ ידיו ורגליו, ערל, טמא, וישב, ועומד על גבי כלים, על גבי בהמה, על גבי רגל חבירו - פסול. ולכך פירט התנא שדין זה הוא גם במנחת חוטא. לפרש שאף על פי שרישא אינה כרבי שמעון, סיפא רבי שמעון היא, שהגם שלדבריו מנחת חוטא אין טעונה לבונה שלא יהא קרבנו מהודר, אין אנו מכשירים אותה כשקמצה אחד מן הפסולים.

קמץ בשמאל - לת"ק: פסול, **לבן בתירא:** יחזיר ויחזור ויקמץ בימין.

קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה - פסול. מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול. ואיזהו היתר, שקמצו מבורץ (גדוש, וי"א שנראה קמח חוצץ בין ראשי אצבעותיו לפס ידו). וחסר, שקמצו בראשי אצבעותיו.

אמר רבי שמעון: בדין הוא שיהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה, וחטאת חלב שתהא טעונה נסכים, שלא יהא חוטא נשכר, ומפני מה אינה טעונה שלא יהא קרבנו מהודר.

דף ו' - ע"ב

מחלוקת בן בתירא וחכמים אם יחזיר את הקומץ כאשר קמצו בפסול הוא גם כאשר הקומץ בעין - שהרי 'יחזיר ויחזור ויקמץ' שינינו, ולא 'יחזיר ויביא מתוך ביתו וימלאנו ויחזור ויקמץ'.

לבן בתירא יחזור ויקמץ בין אם קמץ תחילה בשמאל, ובין אם קמץ זר, ובין בשאר כל הפסולים, שדורש 'וקמץ משם' ממקום שקמץ כבר.

שחיטת פרה אדומה בזר פסולה - משום שנאמר בה 'אלעזר וחקוקה'. ואף על פי ששחיטה אינה עבודה והיא קדיש בדיק הבית, הרי זו כמראות נגעים שצריכה כהן אף שאינה עבודה.

דרשת 'וקמץ משם' - לתנא קמא: ממקום שרגלי הזר עומדות, כלומר ממקום דריסת רגלי ישראל ל"א אמה, ולמדנו מכאן שכל העזרה כשירה לקמיצה, ואין צריך לקמץ בצפון. **לבן בתירא:** ממקום שקמץ כבר, ומכאן למדנו שאם קמץ בשמאל (או בשאר כל הפסולים), יחזיר ויחזור ויקמץ.

זר שקמץ - יחזיר לדברי רב. למסקנת הגמרא אמרו לשיטת בן בתירא. ובא לחדש בעניין אם קידש הקומץ, ללשון ראשון: גם אם קידש בכלי יחזיר, ולשון שני דווקא אם קמץ ולא קידש, אבל אם קידש פסל. וכבר נחלקו תנאים בדבר, שרבי יוסי בן יוסי בן יאסיין ורבי יהודה הנחתום: לא הכשיר בן בתירא רק אם קמץ ולא קידש, אבל אם קידש פסל. (וטעמם יבואר בדף הבא). לת"ק: גם אם קידש בכלי יחזיר.

הקריב זכר לשם קרבן שלא בא רק בנקיבה או להיפך אין אומרים (לרבי שמעון) שתרצה משום שמעשיו מוכיחים - משום שאין דעת בני אדם להבחין בין זכר לנקיבה. וכן אם הקריב בן שנה לשם קרבן שאינו כשר רק בנן שתיים או להיפך - שאין דעת בני אדם להבחין בין בן שנה לבין בן שתיים, שיש בן שנה נראה כבן שנים, ויש בן שתיים שנראה כבן שנה. וכן **שעיר ששחטו לשם אשם** - יאמרו שאיל שחור הוא.

נגל ופר ששחטם לשם פסח או אשם: לרבה ירצו (לרבי שמעון) משום שמעשיו מוכיחים, שהרי פסח ואשם לא בא רק מהצאן.

דף ג' - ע"ב

לרבא: לא אמר רבי שמעון שמנחה שלא לשמה כשירה ומרצה רק בקומץ מנחה לשם מנחה - שנאמר 'וזאת תורת המנחה', תורה אחת לכל המנחות. אבל הקומץ מנחה לשום זבח - פסולה, שלא נאמר 'וזאת תורת המנחה וזבח'. ומה שאמר רבי שמעון 'מפני שמעשיה מוכיחים עליה', הביאור הוא שאף על פי שהיא מחשבה שאינה ניכרת ומשום כך היה ראוי שתיפסל, היא מרצה משום וזאת תורת המנחה, אבל בזבחים הגם ששחיטה אחת לכולם אינו מרצה, שלא נאמר וזאת תורת המנחה וזבח.

חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם, לשום חטאת עובדת כוכבים, לשום חטאת נזיר, לשום חטאת מצורע: לרבא - לרבי שמעון כשירה ומרצה, שנאמר 'וזאת תורת החטאת' תורה אחת לכל חטאות. ולחכמים לשם חטאת דם או עבודה זרה - כשירה, לשם חטאת נזיר או מצורע - פסולה, לפי שעולות באות עמהם. (וי"מ שחשובות כעולות לפי שבאות להכשיר ולא על חטא). **לרב אחא בריה דרבא** - כולם פסולות, שנאמר 'ושחט אותה לחטאת', לשם אותו חטאת.

לרב אשי: לא אמר רבי שמעון שמנחה שלא לשמה כשירה ומרצה רק בקומץ מחבת לשם מרחשת - שמחשבה לשם כלי אחר לא פסלה את המנחה, אבל אם קומץ מנחת מחבת לשם מנחת מרחשת - אינו מרצה, שמחשבה לשם מנחה אחרת פוסלת. ומה שאמר 'מפני שמעשיה מוכיחים עליה', הביאור הוא שאף על פי שהיא מחשבה שאינה ניכרת ומשום כך ראוי שתיפסל, מרצה, אבל בזבחים אף על פי ששחיטה אחת לכולם אינו מרצה.

המקריב מנחה חריבה לשם בלולה - כשירה ומרצה (לרבי שמעון - גם לרב אשי), ואף על פי שבלולה אינה כלי, לפי שכוונתו לשם בילה בעלמא ולא לשם מנחה בלולה, כי המנחה נקרא 'בלולה בשמן' ולא בלולה סתם.

מחשבה שניכר ממעשיו שמשקר

לרבא: סובר רבי שמעון שמסתבר יותר שלא תפסול,

לרבא: מסתבר יותר שתפסול,

רב אושעיא: מסתפק בדבר? שנסתפק לרבי שמעון בדין קומץ מנחה לשם זבח, אם הטעם שמרצה משום שניכר ממעשיו שמשקר, או שהטעם משום 'וזאת תורת המנחה', ולא נאמר שם זבח.

מנחות דף ד' יום ה' פרשת וארא - כ"ו טבת תשפ"ו

יום זה הוקדש בסיומו דף היומי 'מחודדים

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת אסתר רות בורשטיין ע"ה בת ר' יוחנן זצ"ל

גבל"ע י"א טבת תשנ"ז

ת' נ' צ' ב' ה'

דף ד' - ע"א

מנחת חוטא שקמצה שלא לשמה - פסולה, שקראה לה התורה 'חטאת', שנאמר 'לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא'. וכן מנחת קנאות, לפי שנאמר בה 'היא' כמו שנאמר בחטאת. אבל אשם כשר שלא לשמו, שלא נאמר בו 'הוא' רק לאחר הקטרת האימורים, והוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר. ואין לומדים בגזירה שוה מחטאת לפסול שלא לשמה, שנאמר 'ושחט אותה לחטאת' אותה לשמה - כשירה, שלא לשמה פסולה, אבל כל קדשים בין לשמה ובין שלא לשמה כשירים.

מנחת קנאות מותרה נדבה כחטאת - שלומדים גזירה שווה 'עון עון' מחטאת.

אשם שנתכפר הבעלים באחר, וניתק לרעייה, ונשחט סתם - כשר לשם עולה. אבל אם לא ניתק - לא, שעדיין שם אשם עליו וצריך עקירה, שנאמר 'הוא', בהוייתו יהא.

דף ד' - ע"ב

מנחת העומר שקמצה שלא לשמה - לרב פסולה, הואיל ובאת להתיר ולא התירה. ולא נשנה במשנה, א. משום שאין עוסק התנא רק במנחה הבאה יחיד ולא בזו שבאה ציבור, ב. רק במנחה הבאה בפני עצמה ולא הבאה עם זבח, ג. ורק אלו שאין קבוע להם זמן ולא אלו שקבוע להם זמן.

אשם נזיר ומצורע ששחטם שלא לשמה - פסולים לרב, הואיל ובאו להכשיר ולא הכשירו. ולא נשנו במשנה בתחילת זבחים, משום שאשם גזילות ומעילות באה לכפרה וכשירות שלא לשמה, לא פסקי ליה. ואין אומרים במכפריים שיפסלו משום שבאו לכפר ולא כיפרו, משום שמצאנו שחילק הכתוב בין מכפריים למכשירים, שמכפריים יש מהם הבאים לאחר מיתה, ולא מכשירים. **'למסקנא'** נדחו דברי רב - ממה שאמרו בבבביתא שאשם מצורע שנשחט שלא לשמו, או שלא ניתק מדמו על גבי בהונות, הרי זה עולה למזבח וטעון נסכים, וצריך אשם אחר להכשיר.

האשה שהביאה חטאתה ומתה - יביאו יורשים עולתה. **הביאה עולתה ומתה** - לא יביאו יורשים חטאתה.

המפריש מעות לנזירות: לא נהנים מדרבנן - מפני דמי עולה שבהם, ולא מועלים - שראוי כולם לשלמים, הואיל ולא הפריש אלו לחטאת ואלו לשלמים, ושלמים אין בהם מעילה שהוא ממן בעלים.

מת והיו לו מעות סתומים - יפלו לנדבה. **היו לו מעות מפורשים** - דמי חטאת יולך לים המלח, לא נהנים מדרבנן, ולא מועלים משום שעומדים לאיבוד. דמי עולה יביא בהם עולה, ומועלים בהם. דמי שלמים יביא בהם שלמים, ונאכלים ליום אחד ואינם טעונים לחם. ואף על פי שעולה ושלמים של נזיר מכשירים הם, ואין מכשיר בא לאחר מיתה, כיון שהוא הכשר שאינו קבוע, שהרי אם גילגל על אחת משלושתם יצא, באים לאחר מיתה.

יום זה הוקדש לעילוי נשמת האשה החשבה מרת שיינדל חיה הוה נאסט ע"ה בת הר"ר משה ז"ל

נלכ' ע"כ טבת תשע"ד

ת' נ' צ' ב' ה'

דף ז' - ע"א

טעם הסוברים לבן בתיארא שפסל אם קמץ המנחה בפסול וקידש בכלי שעבודת פסולים עבודה היא, רק שלא נגמר עד שיתן בכלי. ולא נפסלת כשמחזירה למקומה - לרבי יוחנן: משום שכלי שרת אינם מקדשים אלא מדעת, (אבל מדעת, מקדשים פסולים להיפסל, הגם שאין מקדשים ליקרב). לרב עמרם: כגון שהחזיר (לכלי שרת שובללים בו) טפופה שאינה גדושה, וקומץ מתוך כלי על ידי זה, ומחזיר הקומץ בצידי כלי, ונפול מאליו לגומא, והרי זה כמו שהחזירה הקוף.

רב חסדא היה תלמיד של אבימי וכשנשכח לאבימי מסכת מנחות, בא לפני רב חסדא והזכירה לו, ולא קרא שיבוא אליו, כדי שישתייע לו, משום 'געת ומצאת תאמיני'.

שום היתומים: בא להכריז רצופים כל ימות השבת - מכריז שלשים יום. בא להכריז שני וחמישי - מכריז עד שיששים יום.

קמיצה וקידוש מכלי שעל גבי הקרקע

א. לאבימי: אין קומצים - מכלי שעל גבי קרקע, ואין מקדשים - בכלי שעל גבי קרקע, ואם היא על גבי קרקע מגביהה הכהן. נמצא הוצרכו לשלשה כהנים, שאין אחד יכול להגביה שני כלים, שאין עבודה בשמאל. ולא שנינו 'מגביה' בין העבודות, כי מונה התנא סדר עבודות שכהן אחד עושה זו אחר זו, ולא מספר הכהנים.

ב. לרב ששת ורבא: קומצים מכלי שעל גבי קרקע - שהרי נכנסים ארבעה כהנים להיכל בשבת, שנים בידם שני סדרים של לחם הפנים, ושנים בידם שני בזיכים, וארבעה מקדמים לפנייהם שנים ליטול שני סדרים, ושנים ליטול שני בזיכים, ולא שנינו שכהן אחד מגביה את השולחן אף על פי שמונה מניין הכהנים. ומכאן גם למד רבא שמקדשים מנחה בכלי שעל גבי קרקע, שכן מצינו בסידור בזיכים.

ג. לרבא: אף על פי שמקדשים מנחה בכלי שעל גבי קרקע כמו שמצאנו בסידור בזיכים, מכל מקום אין מקדשים את הקומץ בכלי שעל גבי קרקע, שלומדים מקבלת הדם.

דף ז' - ע"ב

קומץ שחילקו בשני כלים - לרב נחמן: אינו קדוש, לרבא: (להוי אמינא, קדוש). 'למסקנא' אינו קדוש, שלומדים קומץ מדם ואין קידוש דם לחצאים.

קידוש מי חטאת פחות מכדי הזאה בכלי זה ופחות מכדי הזאה בכלי זה - לא קידש. שנאמר 'וטבל במים'. קיבל דם חטאת פנימית פחות מכדי הזאה בכלי זה ופחות מכדי הזאה בכלי זה - פסול להזאה, שנאמר 'וטבל את אצבעו בדם, שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו.

'וטבל' ולא מספג - שלא יקנח מהדם שבשולי הכלי או בדפנות. 'בדם' - עד שיהא שיעור טבילה מעיקרו (כמו שנתבאר). 'מן הדם' - מן הדם שבעניין, ולמעט שיריים שבאצבע שפסול להזאה, שצריך לטבול באצבע בין כל הזאה והזאה.

היא מזה מדם חטאת כגון פרים ושעירים הנשרפים, ונתזה הזאה מידו: אם עד שלא יצאתה מידו הזאה - טעון כיבוס, משיצאה הזאה מידו ונתזה ממה שנשאר - אינו טעון כיבוס, שהרי שרירים שבאצבע פסול להזאה.

גמר להזות דם פרה אדומה (שמוזה בהר המשחה נגד פתח ההיכל) - מקנח ידו בגוף הפרה. בין הזאה להזאה - מקנח האצבע בשפת המזרק (שהשיריים שבאצבע פסולים).

חודש שבט

בסיכומי דף היומי 'מוחדדים'

לעילוי נשמת ראש משפחתנו שמו מפארים איש האשכולות

הרה"ח רבי בנימין ביינוש ראזענבוים זצ"ל בן הרה"ח רבי ישראל זצ"ל

נלכ' ע"כ טבת תשמ"ג

ת' נ' צ' ב' ה'

דף ח' - ע"א

חביתי כהן גדול - לרבי יוחנן: אינה קדושה לחצאים, שאם נתן חצי עשרון בכלי זה וחצי בכלי זה, לא קידש ויצאו לחולין, שנאמר 'מנחה מחציתה', הבא מנחה ואחר כך תחצוה. לרבי אלעזר: מתוך שקרבה לחצאים קדושה לחצאים, ואין לומדים מדם שלא קידשה לחצאים, שאין לומדים מנחה מדם. והכל מודים שצריך להביא מביטו עישרון שלם ותחצוה, שנאמר 'מחציתה בבקר', מחצתה משלם הוא רק שיכול לקדש לחצאים בשני כלים.

מנחה שקמיצה בהיכל - לרבי אלעזר כשרה, שכן מצינו בסילוק בזיכים, ולומדים מנחה ממנחה.

לחם הפנים שנפרס עד שלא פרקה למערכת פסול, ואין מקטיר עליו את הבזיכים, כדין מנחה שחסרה קודם קמיצה. אם משפרקה נפרס לחמה - הלחם פסול ומקטיר עליו הבזיכים. לרבי אלעזר גם אם עדיין לא נפרקה ממש, אלא שאם הגיע זמנה לפרק כמו שפרקה, ואינה כמנחה שחסרה קודם קמיצה, לפי שהבזיכים שהם קומץ שלה מבוררים, והרי הם כשיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה, וסובר רבי אלעזר שמקטיר עליהם קומץ.

הפריש חצי עישרון ודעתו להוסיף - לרב: אינו קדוש, ואין ללמוד ממנחת חביתין שהוא קדוש, שסובר רבי אלעזר שאינו קדוש לחצאין. לרבי יוחנן: קדוש, ואין לומדים ממנחת חביתין, הואיל ודעתו להוסיף.

שלמים שנשחט בהיכל - כשירים, שנאמר 'ושחטו פתח אהל מועד' כלומר בעזרה, ולא יהא טפל חמור מעיקר.

'שניהם מלאים' - אין מלאים רק שלמים. ודווקא בזמן שאין דעתו להוסיף, אבל בזמן שדעתו להוסיף ראשון ראשון קדוש.

דף ח' - ע"ב

מנחה בלי שמן ולבונה - לרב: מנחה קדושה בלי שמן - שכן מצינו בלחם הפנים. ובלי לבונה - שכן מצינו במנחת נסכים. בלי שמן ולבונה - שכן מצינו במנחת חוטא. ושמן קדוש בלי לבונה - שכן מצינו בלוג שמן של מצורע, ולבונה קדושה בלי שמן - שכן מצינו בלבונה הבאה בבזיכים. לרבי חנינא: כל המנחות הטעונות שמן ולבונה, אין כלי שרת מקדש אחד מהם אלא אם כן שלושתם ביחד בכלי. ולדבריו כלי של עישרון נמשח רק בשביל מנחת חוטא שאין בו רק סולת, ולוג נמשח רק בשביל לוג שמן של מצורע.

כלי הלח - מקדש הלח, מידות יבש - מקדש היבש, אבל אין כלי הלח מקדש היבש, ולא יבש מקדש את הלח. ופירש שמואל שדווקא מידות, אבל מזרקות מקדשים גם את היבש, שנאמר 'מזרק אחד כסף וגו' שניהם מלאים סולת'. ואף על פי שהיה מנחה בלולה בשמן, אי אפשר שלא היו בה קורט של יבש שלא נכללו והמזרק מקדשם (ומכאן למדנו ששמואל סובר כרב שמקדשים סולת בלי שמן). ועוד, שמנחה בלולה כלפי דם נחשב ליבש.

מנחה שקמיצה בהיכל - כשירה, ומה שדרשו מהנאמר 'קמץ משם' ממקום שרגלי הזר עומדות, בא ללמד שכל העזרה כשירה לקמיצה, ואין צריך לקמץ דווקא בקרן דרומית מערבית כמו בהגשה.

הקיפו עובדי כוכבים כל העזרה, נכנסים כהנים להיכל ואוכלים שם קדשי קדשים - שנאמר 'בקדש הקדשים תאכלנו'. ולולי פסוק זה אין ללמוד ממה שנאמר 'בחצר אהל מועד יאכלוה' ולא יהא טפל חמור מן העיקר (כמו שלמדנו על שלמים ששחט בהיכל). שלא אמרו רק כן לעניין עבודה, שאדם עובד במקום רבו, אבל לא לעניין אכילה, שאין אדם אוכל במקום רבו.

יום זה לזכות ידידנו עוז הרב יוחנן בן מרים לאה לישועה והצלחה בכל העינינים

דף ט' - ע"א

בלילה חוץ לחומת עזרה - לריש לקיש: כשירה, שנאמר 'ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה', ולאחר מכן 'הביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ', מקמיצה ואילך מצות כהונה, אבל יציקה ובלילה כשר בזר, וכיון שאינם צריכים כהונה אינו צריך פנים. לרבי יוחנן: פסולה, שמאחר שעשייתה בכלי צריכה פנים אף על פי שאינה צריכה כהונה.

מנחה שחסרה קודם קמיצה - לרבי יוחנן: יביא מתוך ביתו וימלא, שהקמיצה קובעת. לריש לקיש: לא יביא מתוך ביתו וימלא, שקדושת כלי קובעת. ונדחו דברי ריש לקיש ממה שאמרו בבביתא שאם חסר הלוג עד שלא יצק ימלאנו.

שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה - לרבי אליעזר: כשירה, שהרי גם אם נטמאו כל שירייה או נשרפו או אבדו, כשירה. לרבי יהושע: לרבי יוחנן - מקטיר קומץ עליהם, ואף על פי שאם נשרפו לגמרי פסולה, כיון שנשתייר ממנה כשירה, וכמו זבחים שנשתייר מהם כזית בשר או חלב. לריש לקיש: אין מקטיר קומץ עליהם, שנאמר והרים הכהן מן 'המנחה' את אזכרתה והקטיר המזבחה, עד שתהא לכולה מנחה לא יקטיר.

בכל הזבחים שבתורה: אם נשתייר מהם כזית בשר או כזית חלב - זורק הדם (לרבי יהושע). אם נשתייר כחצי זית בשר וכחצי זית חלב - אינו זורק את הדם. בעולה: זורק את הדם, שכולה כליל והבשר והחלב מצטרפים. ואם לא נשתייר מהזבח, ומנחת נסכים כולה קיימת, לא יזרוק, ואין אומרים הואיל ובאה מחמת הזבח הרי היא כגוף הזבח.

דף ט' - ע"ב

רבי יוחנן מוכיח ששירים שחסרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהם - ממה ששנינו שאם נפרס לחם הפנים משפרקה, הלחם פסול ומקטיר עליו הבזיכים. ואין לפרש שרבי אליעזר היא, שהרי רבי אליעזר מכשיר גם בשרוף ואבוד ולא רק בנפרס. ואין לומר ציבור שאני הואיל והותר תומאה אצלם הותר גם חסרות, כי החיסרון כבעל מום ואין היתר בעל מום בציבור. לרב יוסף בר שבעיה: משום שרבי יוחנן וריש לקיש נחלקו גם במנחת העומר שהיא של ציבור.

משני דרשות למדנו שאם חסר מהמנחה פסולה: א. 'מסלתה' שאם חסרה כל שהוא - פסולה, 'משמנה' שאם חסרה כל שהוא - פסול. ב. 'הנותרת מן המנחה' פרט למנחה שהיא חסירה, ושחסר קומצה, ושלא הקטיר מהלבונה כלום. דרשה אחת עולה על מנחה שחסרה קודם קמיצה, שיביא מביטו וימלא, ואם לא פסולה. ודרשה אחת לשירים שחסרו בין קמיצה להקטרה, לריש לקיש שהיא פסולה, ולרבי יוחנן שאף על פי שמקטיר קומץ עליהם השיריים אסורים באכילה, כמו שדרש יערי 'הנותרת' ולא הנותרת מן הנותרת. ורבי ינאי דרש 'מן המנחה' מנחה שהיתה כבר ('מ: שהיתה שלימה בשעת קומץ, ומתיר את השיריים. וי"מ: שהיתה שלימה בשעת הקטרה).

דף י' - ע"א

קמץ בשמאל פסול - למסקנת הגמרא דין זה נלמד בגזירה שוה 'ד' יד' ממצורע.

'על בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית' המיותר שנאמר במצורע - בא להכשיר צדדיו של בהן, ולפסול צידי צדדים.

נותנים שמן של מצורע: גם אם הדם שנתן תחילה עדיין לא נתקנח ואין הדם חוצץ - שנאמר 'על דם האשם'. וגם אם נתקנח הדם - שנאמר 'על מקום דם האשם'.

שלשה פעמים נאמר 'הימנית' בפרשת מצורע (של עשיר): א. בהן 'ידו הימנית' - ללמד גזירה שוה 'ד' יד' לקמיצה שיהא ביד ימין. ב. בהן 'רגלו הימנית' - ללמד גזירה שוה 'רגל רגל' לחליצה שיהא ברגל ימין. ג. 'אזן המטהר הימנית' - ללמד גזירה שוה 'אזן אוזן' לרציעה שיהא באזן ימין. ב' פעמים נאמר כף 'שמאלית' (בעשיר), למעט שלא נכשיר השמן ביד ימין של כהן בקל וחומר, מה במקום שלא נתרבתה שמאל נתרבתה ימין, במקום שנתרבתה שמאל אינו דין שנתרבתה ימין? לכך שינה עליו הכתוב לעכב שיהא השמן בכפו השמאלית.

כל מה שנאמר בעשיר חזר ונשנה בעני - משום כל פרשה שנאמרה ונשנה לא נשנה אלא בשביל דבר שנתחדש בה, ונתחדש בעני שמביא קרבן עני.

כל מקום שנאמר 'אצבע' או 'כהונה' בדבר המעכב כפרה - לומדים ממצורע שאינה אלא בימין, ולכן קמץ בשמאל פסול - שנאמר בו כהונה. והולכת אברים לכש כשירה בשמאל אף על פי שנאמר בה כהונה - שאינה מעכב כפרה. וכן קבלה לחכמים שנאמר בו כהונה והוא מעכב כפרה. **לרבי שמעון: אם נאמר יד או אצבע, אף על פי שלא נאמר כהונה אינה אלא בימין, אבל אם נאמר כהונה לבד כשר גם בשמאל, שהרי 'כהונה' בא לומר שיהא בכיהונו (בבגדי כהונה). ולכן קבלה וזריקה שלא נאמר בהם אלא כהונה, כשרים בשמאל.**

דף י' - ע"ב

שני דרשות למדנו שקמיצה יהא בימין: א. גזירה שוה ממצורע 'יד יד'. ב. ממה שנאמר בה כהונה. אחת באה לקמיצה עצמה, ושניה לקידוש הקומץ בכלי.

קידוש קומץ לרבי שמעון (שקמיצה עצמה נעשה בימין) - **י"א**: שאינו צריך, **וי"א**: שצריך ואפשר לעשות בשמאל. שנאמר במנחה 'קדש קדשים היא חטאת וכאשם', בא לעבודה ביד, שלא קידש הקומץ בכלי - עובד בימין חטאת. בא לעבודה בכלי - עובד לקידוש קומץ בשמאל כאשם. וגזירה שוה 'יד יד' ממצורע באה לרבות על מנחת חוטא, שאף על פי שלדבריו אינה טעונה לבונה שלא יהא קרבנו מהודר, אם קמץ בשמאל פסול.

מנחות דף י"א. יום ה' פרשת בא - ד' שבט תשפ"ו

דף י"א - ע"א

קמץ ועלה בידו צרור או גרגיר מלח או קורט לבונה - פסול משום שקומץ החסר או היתר פסול. וכגון שעלה מהצד, כי אם הוא באמצע כבר נפסל משום חציצה.

אופן הקמיצה - קומצים כדרך בני אדם בכל האצבעות, ולא שממלאים כל האצבעות, אלא חופה שלש אצבעות עד שמגיע על פס ידו וקומץ, וזרת ואגודל באים להשוות, שאם יוצא קמח מחוץ לקומץ, מוחק ומשווהו בזרת מלמטה ובאגודל מלמעלה, שלא יהא הקומץ מבויץ, שנאמר בקומצו. ולא יקומץ בראשי אצבעות, שנאמר 'מלא קומצו'. ובמחבת ומרחשת שנקמצות לאחר אפיה, ואי אפשר לעשותו דקות כל כך, וכשקומץ יוצאת חוץ למקומו - מוחק בגודלו מלמעלה ובאצבע קטנה מלמטה.

אצבע זרת - זה אצבע קטנה, שממנה מתחיל מדת הזרת. **אצבע קמיצה** - אחריה, שממנה מתחיל הקומץ. **אצבע אמה** - אחריה, שבה מודדים את האמה. **אצבע** - לאחריה, שבה טובל כהן בדם. **אצבע אגודל** - אחריה, לבהונות של מצורע.

עבודות הקשות שבמקדש - קמיצה, וכן מליקה וחפינה.

קומצים כדרך בני אדם, שמכניס צידי אצבעות ודוחק בקמח, והקמח נכנס בתוך ידו.

הסתפק רב פפא אם הקמיצה כשירה:

א. אם הכניס ראשי אצבעות בקמח, ופס ידו כלפי קמח וקומץ מלא קומצו עד פס ידו כתקנו?

ב. אם קמץ מן הצדדים (שנתן גב ידו על הקמח והוליד ידו עד שנכנס הקמח דרך צידו לתוך ידו, וי"מ: מצידי הכלי, שלא קמץ באמצע הכלי)?

ג. אם קמץ מלמטה למעלה, שהכניס אצבעותיו בקמח, וגב היד כנגד הקמח וקומץ?

'מלא חפניו' האמור בחפינה הוא כדרך שבני אדם חופנים, שמכניסים צידי ידיהם וחופנים.

הסתפק רב פפא אם החפינה כשירה:

א. אם חפן בראשי אצבעות?

ב. אם חפן מן הצדדים, (שהכניס קטרת בחופניו דרך בין גודל לאצבע. וי"מ: מצידי הכלי)?

ג. חפן בזה וזוה וקרב זה אצל זה?

ד. הדביק הקומץ כשקידש בדופן הכלי מבפנים - נסתפק אם כשר כיון שהוא תוך הכלי, או שצריך הנחה בתוכו?

נסתפק מר בר אשי:

הפך הכלי והדביק הקומץ בקרקע (שהיה לכלי בית קיבול מאחוריו) - נסתפק אם כשר כיון שהניחה בתוכו, או שצריך להניחה כתיקונו?

משנה. מנחה שריבה לה שמן - שהוסיף ועירב בה שמן של חבירתה או שמן של חולין - פסולה. וגם אם ריבה 'שמנה', כגון שהפריש לה שני לוגין, שכל לוג בפני עצמו ראוי לה - פסולה. וכן אם חסר שמנה - פסולה.

מנחת חוטא שנתן לתוכה שמן של חבירתה או של חולין - פסולה.

דף י"א - ע"ב

לבונה הבאה עם המנחה שחסרה:

לרבי מאיר: צריך שיהא הלבונה קומץ בתחילה, וקומץ בסוף, והיינו שאם נחסר ממנה כל שהוא פסולה, 'הטעם' שדורש הפסוק 'ואת כל הלבונה אשר על המנחה' עד שתהא כל הלבונה שנקבעה עם המנחה שתחילתה.

לרבי יהודה: קומץ בתחילה, ושני קורטים בסוף, ואם עמדה על קורט אחד פסולה - 'הטעם' שדורש 'כל' לרבות קורט אחד, והנאמר 'את' לרבות קורט נוסף.

לרבי שמעון: קומץ מתחילה וקורט אחד בסוף, ואם עמדה על פחות מקורט פסולה - 'הטעם' משום שאינו דורש את'.

מחלוקת אמוראים בדברי התנאים - לרב יצחק בר יוסף בשם רבי יוחנן: מחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה, אבל לבונה הבאה בפני עצמה - דברי הכל קומץ בתחילה וקומץ בסוף, שנאמר 'אשר על המנחה', זו שבאה עם המנחה ולא הבאה בפני עצמה. וכן לבונה הבאה בבזיכים לדברי הכל שני קומצים בתחילה ושני קומצים בסוף, ואף על פי שבאה עם הלחם, אינה כלבונה הבאה עם המנחה. **וי"א**: כמחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה כך מחלוקת בלבונה הבאה בפני עצמה.

הוסיף על הלבונה - כשירה. ואם הפריש לה שני קומצים - פסולה, לפי שריבה יותר מדאי. נאבד אחד מהם קודם קמיצה - לא הוקבע עם המנחה וכשירה, נאבד לאחר קמיצה - הוקבע ופסולה.

הפריש ארבעה קומצים לשני בזיכים: אם אבדו שנים מהם קודם סילוק בזיכים - לא הוקבע וכשירה, ואף על פי שהגיע זמנה לפרק וקומץ שלה מבורר, אין אומרים כאילו פרקה כבר והוקבע עמה. ואם אבדו לאחר סילוק בזיכים - הוקבע עמה ופסולה.

מנחות דף י"ב. יום ה' פרשת בא - ה' שבט תשפ"ו

דף י"ב - ע"א

משנה. הקומץ מנחה לאכול שירייה או כזית משיריה בחוץ, להקטיר קומצה או כזית מקומצה בחוץ, או להקטיר הלבונה בחוץ - פסול ואין בו כרת. לאכול שיריה או כזית משיריה למחר, להקטיר קומצה או כזית מקומצה למחר, או להקטיר לבונה למחר - פיגול וחייבים עליו כרת.

זה הכלל: הקומץ, או הנותן בכלי, או המוליד, או המקטיר, לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת, חוץ לזמנו - פיגול וחייבים עליו כרת, ובלבד שיקריב המתיר כמצוותו.

כיצד קרב המתיר כמצוותו? קמץ בשתיקה, נתן בכלי והוליד והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו, נתן בכלי והוליד והקטיר חוץ לזמנו, זהו שקרב המתיר כמצוותו. **כיצד לא קרב המתיר כמצוותו?** קמץ חוץ למקומו, נתן בכלי והוליד והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו, נתן בכלי והוליד והקטיר חוץ למקומו, או שקמץ נתן בכלי והוליד והקטיר חוץ למקומו, זהו שלא קרב המתיר כמצוותו. מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמצם שלא לשמם, נתן בכלי והוליד והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו, נתן בכלי והוליד והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ נתן בכלי והוליד והקטיר חוץ לשמם, זהו שלא קרב המתיר כמצוותו.

חשב לאכול כזית בחוץ כזית למחר, כזית למחר כזית בחוץ, כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר, כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ, **לת"ק**: פסול ואין בו כרת. **לרבי יהודה**: אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום - פיגול וחייבים עליו כרת, אם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן - פסול ואין בו כרת.

שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה - לרבי האומר מקטיר קומץ עליהם, ואותם שירים אסורים באכילה, **לרב חונא**: אין מועיל להם הקטרה לקבוע בפיגול, שאם הקטיר את הקומץ על מנת לאכול השיריים למחר לא פיגול, ולא להוציא מידי מעילה. וגם לרבי עקיבא שזריקה מועלת ליוצא, שהיוצא הוא בעין ופסול מחמת דבר אחר, אבל חיסרון פסולו בגופו. **לרבא**: מועיל להם הקטרה לקבוע בפיגול ולהוציא מידי מעילה, גם לרבי אליעזר שאין זריקה מועלת ליוצא, שהיוצא אינו בפנים, אבל על חיסרון שישנו בפנים מועיל.

דף י"ב - ע"ב

רבי חייא שנה 'הקומץ את המנחה' ולא שנה 'או כזית', בין לענין קומצה ובין לענין שיריים, לרבא: שמדובר כשחסרו שיריים ועמדו על כזית, ולא יכול לשנות כזית בקומץ, כי קומץ שחסר פסול, לכך לא שנה גם לענין שיריים. ומכל מקום מועיל הקטרה של כזית לקבוע את השיריים בפיגול. **לאביי**: רבי אליעזר היא שסובר שאין חיוב על הקרבת קומץ בחוץ עד שיקריב כולו, ולכך לא שנה גם לענין שיריים. ומשנתנינו במנחת חוטא שאין בה לבונה, כי בשאר מנחות סובר רבי אליעזר שאין חיוב בחוץ רק אם מקריב קומץ ולבונה.

הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהם כזית בחוץ - לת"ק: חייב, **רבי אליעזר**: פוטר עד שיקריב את כולו.

קומץ ולבונה שהקריב אחד מהם בחוץ - לת"ק: חייב, **רבי אליעזר**: פוטר עד שיקריב את שניהם.

נפרסה אחת מהחלות של לחם הפנים - כולם פסולות, שנאמר 'הוא'. **רבא**: דקדק מזה שאם יצאת אחת מהחלות, אותם שבפנים כשירות, ורבי עקיבא היא שמועיל זריקה ליוצא, ובכל זאת לא מועיל לנפרס, ולפיכך חזר מדבריו שאין הקטרה מועילה לשיריים שחסרו. **אביי**: דחה שמא רבי אליעזר היא והוא הדין ליוצא, ורק כשנטמאת מועיל הקטרת בזיכים משום שהציץ מרצה, אבל לרבי עקיבא שמועיל הקטרה ליוצא, אפשר שמועיל גם לחיסרון.

משנה. חישוב לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית למחר - כשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפים.

מה ששינוי 'חישוב לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר' - לרבי ירמיה: בא לדקדק שאם חישוב לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול, מצטרף, כשיטת רבי אליעזר שמוחבים מאכילת אדם לאכילת מזבח ומאכילת מזבח לאכילת אדם. **לאביי**: חכמים היא, והדקדוק הוא שאם חישוב לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול אף על פי שחישוב לחצאים מצטרף, ובאמת כבר שמענו דין זה מרישא, ועיקר החידוש בסיפא הוא שלאכול ולהקטיר לא מצטרף אף על פי ששניהם כדרכם.

הדרן עלך פרק כל המנחות